

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021-2024
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Gramatyka opisowa języka niemieckiego
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Neofilologii
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 2, rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordinator	dr hab. Paweł Bąk, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	15	15							3
3	15	15							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- x zajęcia w formie tradycyjnej
- x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

- Semestr 2: zaliczenie z oceną (ćw.), zaliczenie (w.) oraz egzamin
- Semestr 3: zaliczenie z oceną (ćw.), zaliczenie (w.) oraz egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa znajomość języka niemieckiego i praktyczne opanowanie gramatyki tego języka w stopniu określonym dla poziomu B1
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy na temat morfologii współczesnego języka niemieckiego.
C2	Przekazanie wiedzy dotyczącej podziału słownictwa na części mowy.
C3	Zapoznanie studentów z kategoriami fleksyjnymi odmiennych części mowy.
C4	Zapoznanie studentów ze strukturami zdaniowymi i frazowymi w języku niemieckim.
C5	Ćwiczenie umiejętności wykonywania analizy składniowej niemieckich zdań prostych i złożonych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat morfologii i składni współczesnego języka niemieckiego,	K_Wo1 K_Wo2 K_Wo3 K_Wo4
EK_02	Student zna podział wyrazów na części mowy, kategorie fleksyjne odmiennych części mowy, struktury zdaniowe i frazowe w języku niemieckim,	K_Wo2 K_Wo3 K_Wo4 K_Wo5
EK_03	potrafi podzielić wskazane wyrazy na części mowy, rozpoznać i stworzyć podane kategorie fleksyjne, rozpoznać struktury zdaniowe i razowe, wykonać analizę składniową niemieckich zdań prostych i złożonych (np. wg modelu gramatyki dependencyjnej)	K_Uo1 K_Uo2 K_Uo3 K_Uo5
EK_04	uznaje znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_Ko2

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Semestr 2
Podstawowe pojęcia z zakresu gramatyki języka niemieckiego. Procesy i kategorie morfologiczne: fleksja, słowotwórstwo. Podział wyrazów ze względu na cechy słowotwórcze Części mowy, cechy fleksyjne i funkcje składniowe. Czasownik – klasyfikacja, cechy, słowotwórstwo, odmiennie i nieodmienne formy

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

<p>czasowników, przegląd kategorii fleksyjnych (czasy, strony, tryby). Rzeczowniki – klasyfikacja, cechy, słowotwórstwo, rodzaj gramatyczny rzeczownika, deklinacja. Rodzajniki – cechy, zasady ich użycia. Przymiotnik – cechy, klasyfikacja, deklinacja, słowotwórstwo. Zaimki – cechy, klasy zaimków, cechy, funkcje. Przysłówek – klasy, cechy. Przymyki, spójniki – cechy i funkcje. Wyrażenie modalne (Modalwort) cechy, i funkcje.</p>
Semestr 3
<p>Składnia – podstawowe pojęcia składni. Zdaniotwórcza funkcja czasownika. Kategoria walencji – czyli od czego zależy szyk w zdaniu niemieckim? Uzupełnienia (Aktanten) i wolne człony niezwiązane walencyjnie (niem. freie Angaben) – status i wpływ na szyk zadania. Orzeczenie. Orzeczenia proste i złożone. Części zdania zależne od czasownika: dopełnienia i okoliczniki. Przydawki – typy, budowa i struktury. Zdania współrzędnie złożone i inne konstrukcje współrzędne; zdania podrzędnie złożone – typy wg funkcji składniowych i budowy, korelaty zdań podrzędnie złożonych.</p>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Semestr 2
<p>Części mowy, cechy fleksyjne i funkcje składniowe. Czasownik – klasyfikacja, cechy, słowotwórstwo, odmiennie i nieodmienne formy czasowników, przegląd kategorii fleksyjnych (czasy, strony, tryby). Rzeczowniki – klasyfikacja, cechy, słowotwórstwo, rodzaj gramatyczny rzeczownika, deklinacja. Rodzajniki – cechy, zasady ich użycia. Przymiotnik – cechy, klasyfikacja, deklinacja, słowotwórstwo. Zaimki – cechy, klasy zaimków, cechy, funkcje. Przysłówek – klasy, cechy. Przymyki, spójniki – cechy i funkcje. Wyrażenie modalne (Modalwort) cechy, i funkcje.</p>
Semestr 3
<p>Składnia – podstawowe pojęcia składni. Zdaniotwórcza funkcja czasownika. Kategoria walencji – czyli od czego zależy szyk w zdaniu niemieckim? Uzupełnienia (Aktanten) i wolne człony niezwiązane walencyjnie (niem. freie Angaben) – status i wpływ na szyk zadania. Orzeczenie. Orzeczenia proste i złożone. Części zdania zależne od czasownika: dopełnienia i okoliczniki. Przydawki – typy, budowa i struktury. Zdania współrzędnie złożone i inne konstrukcje współrzędne; zdania podrzędnie złożone – typy wg funkcji składniowych i budowy, korelaty zdań podrzędnie złożonych.</p>

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Ćwiczenia: analiza zadań z dyskusją, metoda projektów (projekt praktyczny)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	kolokwium, egzamin	w.
EK_02	kolokwium, egzamin	w.
EK_03	kolokwium, egzamin, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: po semestrze 2 i 3 zaliczenie na podstawie aktywności podczas zajęć oraz systematycznej obecności. Uzyskanie zaliczenia upoważnia do podejścia do egzaminu obejmującego treści nauczania z 2 i 3 semestru, egzamin ustny lub pisemny.
Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę po semestrach 2 i 3. Zaliczenie na ocenę na podstawie kolokwiów/prac pisemnych. Zdobyć min. 60% z przewidzianych prac zaliczeniowych uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu.
Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe/realizowane zdalnie wynikające z planu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	55
SUMA GODZIN	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2003): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

Czochralski, Jan (1994): *Gramatyka funkcjonalna języka niemieckiego*. Warszawa: Wiedza Powszechna.

Literatura uzupełniająca:

Berdychowska, Zofia (1996): *Polsko-niemiecka terminologia gramatyczna*. Kraków: Universitas.

DUDEN (2009): *Die Grammatik*. (Duden Bd. 4). Mannheim, Zürich: Dudenverlag.

Engel, Ulrich (2002): *Kurze Grammatik der deutschen Sprache*. München. Iudicium Verlag.

Engel, Ulrich (2009): *Deutsche Grammatik – Neubearbeitung*. München. Iudicium Verlag.

Golonka, Joanna (2012): *Beschreibende Grammatik des Deutschen für polnische Studenten – Morphologie und Syntax*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2000): *Übungsgrammatik Deutsch*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

Łuszczuk, Stanisław / Szulc, Aleksander / Wawrzyniak, Zdzisław (1991): *Gramatyka języka niemieckiego*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej